

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

LÊ TUẤN HỒNG

**GIẢI PHÁP CHỦ YẾU NHẪM PHÁT TRIỂN
ĐÀO TẠO NGHỀ LAO ĐỘNG NÔNG THÔN
HUYỆN GIA BÌNH - TỈNH BẮC NINH**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ
Chuyên ngành: KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

THÁI NGUYÊN, 2013

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

LÊ TUẤN HỒNG

**GIẢI PHÁP CHỦ YẾU NHẪM PHÁT TRIỂN
ĐÀO TẠO NGHỀ LAO ĐỘNG NÔNG THÔN
HUYỆN GIA BÌNH - TỈNH BẮC NINH**

Chuyên ngành: Kinh tế Nông nghiệp

Mã số: 60.62.01.15

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: GS.TS BÙI MINH VŨ

THÁI NGUYÊN, 2013

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn là trung thực và chưa hề được sử dụng để bảo vệ một học vị nào.

Tôi xin cam đoan rằng mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Tác giả luận văn

Lê Tuấn Hồng

LỜI CẢM ƠN

Để thực hiện và hoàn thành luận văn này, tôi đã nhận được sự quan tâm giúp đỡ tận tình về nhiều mặt của các cá nhân và tổ chức.

Cho phép tôi được bày tỏ lòng cảm ơn sâu sắc đến:

- Giáo sư, **Tiến sỹ Bùi Minh Vũ**, người hướng dẫn và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thành luận văn;

- Lãnh đạo Trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh, Đại học Thái Nguyên, Khoa Sau Đại học, các thầy, cô giáo trong Khoa Kinh tế và PTNT, Trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh, Đại học Thái Nguyên.

- UBND tỉnh Bắc Ninh, lãnh đạo và chuyên viên các sở: Sở Lao động - Thương binh và Xã hội, Sở Tài nguyên và Môi trường, Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn tỉnh Bắc Ninh.

- Huyện ủy, UBND huyện Gia Bình, Phòng Lao động - Thương binh và Xã hội, Phòng Tài nguyên - Môi trường, Phòng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Phòng Công thương, Trung tâm dạy nghề, các phòng, ban chức năng của huyện, UBND các xã, thị trấn, các cơ sở dạy nghề và các HTX tiểu thủ công nghiệp, doanh nghiệp, cá nhân có liên quan ở huyện Gia Bình, tỉnh Bắc Ninh.

Tôi xin chân thành cảm ơn các nhà khoa học, bạn bè, đồng nghiệp, người thân đã động viên, chia sẻ và giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn.

Xin trân trọng cảm ơn!

Thái Nguyên, ngày tháng 8 năm 2013

Tác giả luận văn

Lê Tuấn Hồng

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH SÁCH CÁC CHỮ VIẾT TẮT	vii
DANH MỤC BẢNG BIỂU	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài.....	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	4
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	4
4. Những đóng góp mới của luận văn.....	5
5. Kết cấu của luận văn	6
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ ĐÀO TẠO	
NGHỀ CHO LAO ĐỘNG NÔNG THÔN	7
1.1. Cơ sở lý luận	7
1.1.1. Khái niệm về nông thôn và LĐNT	7
1.1.2. Khái niệm về đào tạo nghề, phân loại và các hình thức đào tạo nghề	14
1.1.3. Khái niệm và quan điểm về phát triển đào tạo nghề lao động nông thôn.....	20
1.1.4. Quan điểm về chất lượng đào tạo nghề và các yếu tố ảnh hưởng đến chất lượng đào tạo nghề	22
1.2. Cơ sở thực tiễn	29
1.2.1. Kinh nghiệm đào tạo nghề ở một số nước trên thế giới.....	29
1.2.2. Đào tạo nghề (ĐTN) ở Việt Nam.....	34
1.2.3. Đào tạo nghề ở tỉnh Bắc Ninh.....	41

Chương 2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	49
2.1. Cách tiếp cận và các câu hỏi đặt ra trong nghiên cứu có liên quan đến đề tài	49
2.1.1. Cách tiếp cận	49
2.1.2. Các câu hỏi nghiên cứu	49
2.2. Về phương pháp nghiên cứu	50
2.2.1. Phương pháp duy vật biện chứng và duy vật lịch sử.....	50
2.2.2. Phương pháp điều tra thu thập số liệu	50
2.2.3. Phương pháp xử lý tài liệu	52
2.2.4. Phương pháp phân tích.....	52
2.3. Các chỉ tiêu nghiên cứu có liên quan đến đề tài	53
2.4. Dự báo nhu cầu đào tạo nghề cho lao động nông thôn trên địa bàn huyện Gia Bình đến năm 2020, tầm nhìn đến năm 2030	53
2.4.1. Xác định nhu cầu đào tạo nghề cho lao động nông thôn ở huyện Gia Bình.....	53
2.4.2. Dự báo nhu cầu đào tạo nghề cho lao động nông thôn đến năm 2020 và tầm nhìn đến năm 2030 ở huyện Gia Bình	54
Chương 3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU HOẠT ĐỘNG ĐÀO TẠO NGHỀ CHO LĐNT Ở HUYỆN GIA BÌNH TRONG 5 NĂM QUA (2008 - 2012)	55
3.1. Đặc điểm địa bàn nghiên cứu.....	55
3.1.1. Đặc điểm điều kiện tự nhiên của huyện Gia Bình	55
3.1.2. Đặc điểm về kinh tế - xã hội của huyện Gia Bình.....	56
3.2. Đánh giá chung về điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội có liên quan đến công tác phát triển đào tạo nghề cho lao động nông thôn ở huyện Gia Bình.....	62
3.2.1. Thuận lợi.....	62
3.2.2. Khó khăn.....	62

3.3. Thực trạng đào tạo nghề cho lao động nông thôn huyện Gia Bình.....	63
3.3.1. Khái quát chung về các cơ sở đào tạo nghề trên địa bàn huyện Gia Bình.....	63
3.3.2. Quy mô đào tạo nghề ở huyện Gia Bình.....	64
3.3.3. Phân tích các yếu tố cơ bản của các đơn vị đào tạo nghề.....	65
3.3.4. Phân tích số lượng lao động, nhu cầu học nghề của người lao động trên địa bàn huyện Gia Bình.....	73
3.3.5. Một số kết luận rút ra qua điều tra, khảo sát các CSDN trên địa bàn huyện Gia Bình.....	83
3.3.6. Tổng hợp và sử dụng công cụ phân tích ma trận SWOT để tìm ra các giải pháp chủ yếu phát triển đào tạo nghề lao động nông thôn ở huyện Gia Bình.....	86
Chương 4. GIẢI PHÁP CHỦ YẾU NHẪM PHÁT TRIỂN ĐÀO TẠO NGHỀ LAO ĐỘNG NÔNG THÔN Ở HUYỆN GIA BÌNH, TỈNH BẮC NINH.....	88
4.1. Quan điểm, định hướng và mục tiêu đào tạo nghề cho lao động nông thôn huyện Gia Bình đến năm 2020 và tầm nhìn đến năm 2030.....	88
4.1.1. Một số quan điểm và định hướng chủ đạo.....	88
4.1.2. Mục tiêu đào tạo nghề cho lao động nông thôn huyện Gia Bình đến năm 2020 và tầm nhìn đến năm 2030.....	89
4.2. Một số giải pháp chủ yếu nhằm phát triển đào tạo nghề lao động nông thôn ở huyện Gia Bình, tỉnh Bắc Ninh.....	92
4.2.1. Tăng cường công tác tuyên truyền, nâng cao nhận thức về đào tạo nghề cho lao động nông thôn.....	92
4.2.2. Phát triển đội ngũ giáo viên và cán bộ quản lý dạy nghề.....	93
4.2.3. Phát triển, đổi mới giáo trình, nội dung và hình thức đào tạo, tăng cường cơ sở vật chất và thiết bị dạy nghề.....	94
4.2.4. Kiểm soát, đảm bảo chất lượng dạy nghề, gắn kết giữa dạy nghề với thị trường lao động và sự tham gia của doanh nghiệp.....	98
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ.....	100
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	109
PHỤ LỤC.....	113

DANH SÁCH CÁC CHỮ VIẾT TẮT

ADB	Ngân hàng phát triển Châu Á
ASEM	Diễn đàn hợp tác Á - Âu
ASEAN	Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á
CBQLDN	Cán bộ quản lý dạy nghề
CĐN	Cao đẳng nghề
CTMTQG	Chương trình mục tiêu quốc gia
CMKT	Chuyên môn kỹ thuật
CSDN	Cơ sở dạy nghề
CSVC-TTB	Cơ sở vật chất - trang thiết bị
CCB	Cựu chiến binh
CNH	Công nghiệp hóa
ĐTĐN	Đào tạo nghề
GVDN	Giáo viên dạy nghề
GDP	Tổng sản phẩm quốc dân
GCĐ 1994	Giá cố định năm 1994
GHH	Giá hiện hành
HTX	Hợp tác xã
HDH	Hiện đại hóa
KĐCLDN	Kiểm định chất lượng dạy nghề
KNNQG	Kỹ năng nghề quốc gia
LĐTBXH	Lao động - Thương binh và Xã hội
LĐNT	Lao động nông thôn
LLLĐ	Lực lượng lao động
NNL	Nguồn nhân lực
NSNN	Ngân sách nhà nước
SCN	Sơ cấp nghề
TTLĐ	Thị trường lao động
TCKNNQG	Tiêu chuẩn kỹ năng nghề quốc gia
TCN	Trung cấp nghề
TTĐN	Trung tâm dạy nghề
TH	Tiểu học
THCS	Trung học cơ sở
THPT	Trung học phổ thông
WB	Ngân hàng Thế giới (World Bank)

DANH MỤC BẢNG BIỂU

Bảng 1.1.	Tiêu chí phân biệt khu vực nông thôn và khu vực thành thị	8
Bảng 1.2.	Kinh phí đầu tư cho xây dựng cơ bản, mua sắm trang thiết bị đào tạo nghề giai đoạn 2007 - 2012 ở tỉnh Bắc Ninh	43
Bảng 1.3.	Kết quả đào tạo nghề ở tỉnh Bắc Ninh giai đoạn 2005 - 2012	46
Bảng 3.1.	Số lượng các CSDN trên địa bàn huyện Gia Bình giai đoạn 2007 - 2012	64
Bảng 3.2.	Năng lực, ngành nghề đào tạo của các CSDN ở huyện Gia Bình.....	65
Bảng 3.3.	Cán bộ công nhân viên chức dạy nghề ở huyện Gia Bình	67
Bảng 3.4.	Tình hình lao động của huyện Gia Bình giai đoạn 2008 - 2012	74
Bảng 3.5.	Trình độ văn hoá của lực lượng lao động ở huyện Gia Bình giai đoạn 2008 - 2012	75
Bảng 3.6.	Các nghề có nhu cầu đào tạo trên địa bàn huyện Gia Bình.....	77
Bảng 3.7.	Kết quả đào tạo nghề cho lao động nông thôn huyện Gia Bình giai đoạn 2007 - 2012.....	79
Bảng 4.1.	Mục tiêu đào tạo nghề lao động nông thôn huyện Gia Bình đến năm 2020, tầm nhìn đến năm 2030.....	90
Bảng 4.2.	Số lượng lao động và các ngành, nghề tập trung đào tạo.....	91
Bảng 4.3.	Dự kiến kinh phí đầu tư công tác đào tạo nghề lao động nông thôn huyện Gia Bình giai đoạn 2012 - 2020.....	96
Bảng 4.4.	Nhu cầu nguồn vốn từ nguồn ngân sách của Trung ương và tỉnh đầu tư cho đào tạo nghề lao động nông thôn huyện Gia Bình đến năm 2020.....	97
Bảng 4.5.	Nhu cầu nguồn vốn từ nguồn ngân sách của huyện đầu tư cho đào tạo nghề lao động nông thôn huyện Gia Bình đến năm 2020.....	97
Bảng 4.6.	Mối quan hệ liên kết giữa cơ sở đào tạo nghề và doanh nghiệp.....	99